Reglement Schermvliegen

23 november 2018

Dit reglement is vastgesteld tijdens de afdelingsvergadering van de KNVvL afdeling Schermvliegen op 25 mei 2018. De wijzigingen ten opzichte van de vorige versie (van 11 november 2016) zijn zichtbaar in de tekst aangegeven, in het rood.
De volgende pagina bevat een toelichting op de wijzigingen.

Inleiding Reglement Schermvliegen

De Afdeling Schermvliegen van de KNVvL heeft als een van de hoofddoelstellingen het bevorderen van het beoefenen door zo veel mogelijk mensen van de luchtsport schermvliegen in het algemeen en wel op een zo veilig mogelijke wijze in het bijzonder.

Om de veiligheid en kwaliteit van het beoefenen van het schermvliegen te bevorderen, zijn regels opgesteld waaraan schermvliegers, schermvliegopleidinginstanties, schermvliegverenigingen en andere betrokkenen zich dienen te houden.

De regels zijn vastgelegd in het Reglement Schermvliegen van de Afdeling Schermvliegen. Dit reglement heeft tot doel het ondersteunen van de veiligheid en kwaliteit van de schermvliegsport in Nederland en daarbuiten. Op basis van deze uitgangspunten worden Nederlanders actief gestimuleerd om zelfstandig piloot te worden, te zijn en te blijven. Het reglement heeft als uitgangspunt dat schermvliegers primair zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor het veilig en kwalitatief hoogwaardig beoefenen van de vliegsport.

De schermvliegbewijzen en aantekeningen worden uitgereikt door het KNVvL Examinering Instituut KEI. Onder verantwoordelijkheid van het KEI wordt het schermvliegbewijs benoemd als Paragliding Pilot Licence PgPl, ter bevordering van de internationale herkenning. Voor de leesbaarheid en omdat het om een Nederlands reglement gaat, wordt in het Reglement Schermvliegen het begrip Schermvliegbrevet gehanteerd waar Paragliding Pilot Licence aan de orde is.

Het sanctiebeleid van de Afdeling Schermvliegen is door het afdelingsbestuur uitbesteed aan het Instituut voor Sportrechtspraak.

Het Reglement Schermvliegen bestaat uit vijf hoofdbestanddelen en negen hoofdstukken:

Inleiding Reglement Schermvliegen

Inhoudsopgave

I. Algemeen

Hoofdstuk 1 – Definities en afkortingen

Hoofdstuk 2 – Algemeen

Hoofdstuk 3 – Terreinen en materialen

Hoofdstuk 4 – Veiligheid

II. Schermvliegbewijs en Aantekeningen

Hoofdstuk 5 – Schermvliegbewijs & Aantekeningen Algemeen

III. Theorie- en praktijkeisen

Hoofdstuk 6 – Theorie- en Praktijkeisen Schermvliegbewijs

Hoofdstuk 7 – Theorie- en Praktijkeisen Aantekeningen

IV. Opleidingsinstanties

Hoofdstuk 8 – Opleidingsinstanties

V. Slotbepalingen

Hoofdstuk 9 – Slotbepalingen

Inhoudsopgave

Inleiding Reglement Schermvliegen 2

Inhoudsopgave 3

I. Algemeen 5

Hoofdstuk 1 – Definities en afkortingen 5
Artikel 01. Begripsbepalingen 5

Hoofdstuk 2 – Algemeen 9
Artikel 02. Werkingssfeer Reglement 9
Artikel 03. Algemene verplichtingen 9
Artikel 04. Opleiding voor schermvliegen 9
Artikel 05. Minimum leeftijd 9
Artikel 06. Aansprakelijkheid 9
Artikel 07. Verplichte documenten 9

Hoofdstuk 3 – Terreinen en materialen 10
Artikel 08. Start- en landingsterrein 10
Artikel 09. Materiaal op landingsterrein tijdens Liervluchten 10
Artikel 10. [Vervallen] 10
Artikel 10a. Vlieguitrusting tijdens opleiding 10
Artikel 10b. Vlieguitrusting voor piloten met ten minste brevet-2 11
Artikel 10c. Tandemvlieguitrusting 11
Artikel 11. Onderhoud en keuring van de schermvlieguitrusting 11
Artikel 12. Lierinstallatie 11

Hoofdstuk 4 – Veiligheid 13
Artikel 13. Melding voorvallen 13
Artikel 14. Veiligheidsmanagementsysteem (VMS) 13
Artikel 15. Meldingsplicht Opleidingsinstantie en Schermvliegvereniging 13
Artikel 16. Gebruik Alcohol, Drugs en Medicijnen 13

II. Schermvliegbewijs en Aantekeningen 15

Hoofdstuk 5 – Schermvliegbewijs & Aantekeningen Algemeen 15
Artikel 17. Toelichting Schermvliegbewijs 15
Artikel 18. Toelichting Aantekeningen 15
Artikel 19. Algemene bepalingen 16
Artikel 20. Geldigheid Theorie-examen, Schermvliegbewijs en Aantekeningen 16
Artikel 21. Verlopen Schermvliegbewijs en Aantekeningen 16
Artikel 22. Schorsing Schermvliegbewijs en Aantekeningen 17
Artikel 23. Gelijkstelling Schermvliegbewijs, vluchten en taken 17
Artikel 24. Reductieregelingen 17

III. Theorie- en praktijkeisen 18

Hoofdstuk 6 – Theorie- en Praktijkeisen Schermvliegbewijs 18
Artikel 25. Theorie-eisen Schermvliegbewijs-1 18
Artikel 26. Praktijkeisen Schermvliegbewijs-1 18
Artikel 27. Theorie-eisen Schermvliegbewijs-2 19
Artikel 28. Praktijkeisen Schermvliegbewijs-2 19
Artikel 28a Praktijkeisen bijzondere eerste aanvraag Schermvliegbewijs-2 Soaraantekening 19
Artikel 28b Bijschrijving hoofdaantekening Soarstart 20
Artikel 29. Praktijkeisen Verlenging Schermvliegbewijs-2 20
Artikel 30. Theorie-eisen Schermvliegbewijs-3 20
Artikel 31. Praktijkeisen Schermvliegbewijs-3 20
Artikel 32. Praktijkeisen Verlenging Schermvliegbewijs-3 21

Hoofdstuk 7 – Theorie- en Praktijkeisen Aantekeningen 22
Artikel 33. Aantekening Lierman 22

Artikel 34. Theoriekennis Aantekening Lierman 22
Artikel 35. Praktijkeisen Aantekening Lierman 22
Artikel 36. Aantekening Opleidingsbevoegde Lierman 23
Artikel 37. Praktijkeisen Aantekening Opleidingsbevoegde Lierman 23
Artikel 38. Bedienen van een andere Lierinstallatie door (Opleidingsbevoegde) Lierman 23
Artikel 39. Praktijkeisen Verlenging Aantekening (Opleidingsbevoegde) Lierman 23
Artikel 40. Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen 23
Artikel 41. Theoriekennis Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen 24
Artikel 42. Praktijkeisen Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen 24
Artikel 43. Praktijkeisen Verlenging Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen 24
Artikel 44. Aantekening Tandemvliegen 25
Artikel 45. Theoriekennis Aantekening Tandemvliegen 25
Artikel 46. Praktijkeisen Aantekening Tandemvliegen 25
Artikel 47. Praktijkeisen Verlenging Aantekening Tandemvliegen 25
Artikel 48. Aantekening HulpInstructeur 25
Artikel 49. Theoriekennis Aantekening HulpInstructeur 25
Artikel 50. Praktijkeisen Aantekening HulpInstructeur 25
Artikel 51. Praktijkeisen Verlenging Aantekening HulpInstructeur 26
Artikel 52. Aantekening Instructeur 26
Artikel 53. Theoriekennis Instructeur 26
Artikel 54. Praktijkeisen Aantekening Instructeur 26
Artikel 55. Praktijkeisen Verlenging Aantekening Instructeur 27

IV. Opleidingsinstanties 28

Hoofdstuk 8 – Opleidingsinstanties 28
Artikel 56. Erkenning Opleidingsinstantie 28
Artikel 57. Geldigheidsduur Erkenning Opleidingsinstantie 28
Artikel 58. Verlenging Erkenning Opleidingsinstantie 28
Artikel 59. Intrekking Erkenning Opleidingsinstantie 28
Artikel 60. Verzorging van de opleiding 28
Artikel 61. Materiaaleisen bij praktijkonderricht 28
Artikel 62. Instructie-eisen Praktijkonderricht 29
Artikel 63. Informatieverschaffing Praktijkonderricht 29

V. Slotbepalingen 30

Hoofdstuk 9 – Slotbepalingen 30
Artikel 64. Vaststelling en wijziging 30
Artikel 65. Omissies 30
Artikel 66. Vervallen reglementen 30
Artikel 67. Titel en goedkeuring 30

I. Algemeen

Het eerste deel Algemeen van het Reglement Schermvliegen bestaat uit vier hoofdstukken:

1. Definities en afkortingen
2. Algemeen
3. Terreinen en materialen
4. Veiligheid

Hoofdstuk 1 – Definities en afkortingen

Het hoofdstuk Definities en Afkortingen is bedoeld om alle definities en afkortingen die in dit reglement worden gebruikt, te verhelderen, zodat het reglement zowel begrijpbaar als leesbaar is. Deze begrippen worden in de tekst met een Beginhoofdletter aangegeven.

Artikel 01. Begripsbepalingen

Aanvrager	Lid van de KNVvL Afdeling Schermvliegen dat een aanvraag doet voor de eerste afgifte, een uitbreiding of verlenging van een Schermvliegbewijs, of een aanvraag doet ter verkrijging van de erkenning 'KNVvL erkende opleidingsinstantie'.
Aantekening	Aanvulling op het Schermvliegbewijs dat extra bevoegdheden geeft.
Afdeling	Afdeling Schermvliegen aangesloten bij de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart.
Afgifte	Uitreiken van Schermvliegbewijs en Aantekeningen door het KNVvL Examen Instituut.
Afgiftereglement	Reglement Afgifte Schermvliegbewijs Paragliding Pilot Licence (Schermvliegbewijs) van het KNVvL Examen Instituut KEI.
Aftekenen	(door Instructeur van vluchten in een logboek) Het plaatsen van een stempel met de Instructeurstempel met paraaf of eventueel een handtekening plus KNVvL-nummer, ter verklaring dat de vlucht conform de vermelding in het Logboek is uitgevoerd.
Bergstart	De start van een schermvliegvlucht zonder mechanische hulpmiddelen, gebruik makend van de hoogteverschillen van een berglandschap.
Bergvliegen	Schermvliegen met gebruikmaking van de startmethode Bergstart.
Bestuur	Het bestuur van de Afdeling Schermvliegen van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart.
BHV	Certificaat dat wordt verkregen bij het voldoen aan de opleidingseisen BedrijfsHulp Verlening.
Brevet	Brevet is vervangen door Schermvliegbewijs.
Schermvliegbewijshouder	Piloten die in het bezit zijn van een Schermvliegbewijs dat is uitgegeven door of namens de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL.
Diploma Eerste Hulp	Een door het Oranje Kruis uitgegeven diploma Eerste Hulp.
Cursusstaf	Commissie die de opleidingen voor instructeurs verzorgt onder verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder Opleidingen van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL.
Drugs	Alle middelen zoals vermeld in Lijst I en Lijst II behorende bij de Opiumwetbesluit van 2002.
Duurvlucht	Vlucht waarbij tussen start en landing minimaal 45 minuten zijn verlopen.
Eerste aanvraag	Het voor de eerste maal aanvragen van een Schermvliegbewijs.
Ernstig letsel	Een door een persoon (piloot, passagier of derde) bij een Ongeval opgelopen letsel dat: 1. Opname in een ziekenhuis gedurende meer dan 48 uur vereist, welke aanvangt binnen zeven dagen na het oplopen van het letsel; of 2. De breuk van een bot tot gevolg heeft (uitgezonderd enkelvoudige breuken van vingers, tenen of de neus); of

3. Gepaard gaat met scheurwonden die ernstige bloedingen of beschadigingen van zenuwen, spieren of pezen veroorzaken; of
4. Gepaard gaat met letsel aan een inwendig orgaan; of
5. Gepaard gaat met tweedegraads of derdegraads brandwonden of brandwonden over meer dan 5% van het lichaamsoppervlak; of
6. Gepaard gaat met geconstateerde blootstelling aan besmettelijke stoffen of schadelijke straling.

FAI	Federation Aeronautique International.
FSMI	Federatie Sport Medische Instellingen.
Hoofdbestuur	Hoofdbestuur van de KNVvL.
Hoofdaantekening	Aantekening voor de startmethode Berg en Lier.
Hoogteverschil	Verticaal verschil tussen het hoogste en het laagste punt van een vlucht.
Hoogtevlucht Lierstart	Een vlucht met een hoogteverschil groter dan 200 meter.
Hoogtevlucht Bergstart	Een vlucht met een hoogteverschil groter dan 500 meter.
Hoogtevlucht Soarstart	Een vlucht met een hoogteverschil groter dan 20 meter en een horizontale afstand van minimaal 1 km.
HulpInstructeur	Persoon bevoegd tot het geven van onderricht in schermvliegen onder de verantwoordelijkheid van een Instructeur.
Incident	Een voorval – niet zijnde een Ongeval – met betrekking tot het functioneren van een schermvliegtoestel, dat afbreuk doet of zou kunnen doen aan een veilige vluchtuitvoering.
Instituut Sport Rechtspraak	Het Instituut Sport Rechtspraak dat namens het bestuur van de Afdeling Schermvliegen het sanctiebeleid uitvoert.
Instructeur	Persoon bevoegd tot het geven van onderricht in schermvliegen onder de verantwoordelijkheid van een Opleidingsinstantie.
Instructeur Tandemvliegen	Instructeur bevoegd tot geven van onderricht in tandemvliegen onder de verantwoordelijkheid van een Opleidingsinstantie.
Instructeurstempel	Stempel die wordt uitgegeven door Afdeling Schermvliegen aan een Instructeur voor het Aftekenen van vluchten en taken in het Logboek.
IPPI	International Pilot Proficiency Identification.
KEI	KNVvL Examinering Instituut.
KNVvL	Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart.
Ledenvereniging	Rechtspersoon die als zodanig door de KNVvL conform de criteria als beschreven in het huishoudelijk reglement van de KNVvL is erkend.
Lokale Examinator Schermvliegen:	Examinator Schermvliegen die ter plaatse aanwezig is.
Lierinstallatie	Installatie voor het starten van Schermvliegtoestellen door middel van een lierkabel verbonden aan een stationaire of zichzelf voortbewegende machine die de trekkracht levert om een Schermvlieger te doen opstijgen.
Lierkabel	Kabel verbonden aan een stationaire of zichzelf voortbewegende machine die de trekkracht levert om een Schermvlieger te doen opstijgen.
Lierman	Persoon met de Schermvliegbewijs-aantekening Lierman.
Lierstart	Start van een schermvliegvlucht met behulp van een Lierinstallatie.
Liervliegen	Schermvliegen met gebruikmaking van de startmethode Lierstart.
Logboek	Document bestemd voor het noteren van vluchten en vluchtgegevens, waarin ten minste de gegevens zijn opgenomen die voorkomen in het door de Afdeling Schermvliegen KNVvL uitgegeven model logboek.
Luchtwaardigheidsverklaring	Verklaring van een Opleidingsinstantie dat betreffende Schermvlieger de vaardigheden bezit om zelfstandig te kunnen schermvliegen.

Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen:	Verklaring van een Opleidingsinstantie dat betreffende Schermvlieger de vaardigheden bezit om zelfstandig te kunnen tandemvliegen met Schermvliegbewijshouders als passagier.
Ongeval	Een voorval met een schermvliegtoestel waarbij: 1. Een persoon Ernstig letsel oploopt of overlijdt; of 2. Het schermvliegtoestel schade of een structureel defect oploopt: - Waardoor afbreuk wordt gedaan aan zijn soliditeit, prestaties of vluchtkenmerken, en - Die ingrijpende herstelwerkzaamheden of vervanging van het getroffen onderdeel noodzakelijk maken; 3. Schade aan andere personen of goederen worden toegebracht.
Opleidingsinstantie	Een door de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL erkende opleidingsinstantie.
Opleidingsbevoegde Lierman	Lierman bevoegd tot het geven van onderricht aan een Lierman in opleiding.
Overlandvlucht	Een Hoogtevlucht waarbij de gevlogen afstand groter is dan de afstand die alleen op grond van de glijhoek van het Schermvliegtoestel kan worden verwacht.
Paragliding Pilot Licence	Schermvliegbewijs van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL. Het Schermvliegbewijs wordt uitgegeven door of namens de Afdeling Schermvliegen. De afgifte van Schermvliegbewijs 1, 2 en 3 wordt verzorgd door het KNVvL Examinering Instituut.
Proficiencycheck	Een of meer vluchten ten overstaan van een Instructeur met de vereiste Aantekening bij een Opleidingsinstantie of ten overstaan van een PvB-beoordelaar om een bepaalde bekwaamheid aan te tonen.
PVB	Proeve van Bekwaamheid
PvB-beoordelaar	Persoon met de bevoegdheid om namens de KNVvL een Proeve van Bekwaamheid af te nemen.
Reddingscherm	Scherm bedoeld om in noodsituaties tijdens een Vlucht te gebruiken voor een zo veilig mogelijke landing.
Reglement	Reglement Schermvliegen van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL.
Schermvlieger	De bestuurder van een Schermvliegtoestel.
Schermvliegbewijs	Benaming van Paragliding Pilot Licence zoals dat onder verantwoordelijkheid van het KNVvL Examinering Instituut wordt gehanteerd.
Schermvliegen	Zweven door de lucht onder een schermvliegtoestel na te zijn gestart vanaf een helling in het landschap of opgetrokken te zijn met een Lier.
Schermvlieginstructies	Onderricht door een Instructeur in Schermvliegen.
Schermvliegtoestel	Ongemotoriseerd zweeftoestel zonder starre hoofdstructuur dat kan worden gedragen en waarmee slechts gestart en geland kan worden door gebruik te maken van de benen van de bestuurder. In de Nederlandse wetgeving wordt gesproken over schermzweeftoestel.
Schermvliegvereniging	Ledenvereniging van en voor schermvliegers die is erkend door de KNVvL.
(duin)Soaren	Het schermvliegen met gebruikmaking van de startmethode Soarstart.
Soarstart	De start, zonder mechanische hulpmiddelen, van een vlucht, gebruik makend van de helling stijgwind aan de loefzijde van daarvoor geschikte kustverdedigingswerken met een maximale hoogte van 100 meter. Alleen geldig in Nederland.
Startleider	Persoon die de leiding heeft bij de start bij het Liervliegen.
Tandemscherm	Schermvliegtoestel voor een piloot met een passagier.
Tandemvliegen	Schermvliegen met gebruikmaking van een Tandemscherm om te schermvliegen door een piloot met een passagier.
Technische Commissie	Technische Commissie van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL.

Theorie-examen	Het door of namens het Bestuur van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL gehouden theorie-examen Schermvliegen.
Theorie Exameneisen Schermvliegen 2010:	Het Theorie Exameneisen Schermvliegen van het KNVvL Examinering Instituut waarin de eisen voor het theorie-examen Schermvliegen staan beschreven.
Uitbreiding	Het tussentijds vervangen van een geldig schermvliegbewijs onder toevoeging van een extra bevoegdverklaring ofwel Aantekening.
Vaardigheidsboekje HulpInstructeur:	Opleidingsboekje waarin staat beschreven de te behandelen stof en uit te voeren praktijkoefeningen voor de opleiding van HulpInstructeur, zoals gepubliceerd in de downloadsectie van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL.
Verklaring Eerste Hulp:	Verklaring van deelname aan een door het Bestuur van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL erkende ehbo-bijeenkomst, een ehbo-diploma of BHV-certificaat.
Veiligheidsmanagementsysteem:	Veiligheidsmanagementsysteem van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL.
Verlenging:	Verlenging van de geldigheidsduur van een Schermvliegbewijs of Aantekening door of namens het Bestuur van de Afdeling Schermvliegen van de KNVvL.
Vlucht:	De combinatie van start, vliegen en landing met behulp van een Schermvliegtoestel.
Voorval	Een operationele onderbreking, defect, fout of andere onregelmatigheid, waardoor de vliegveiligheid wordt of kan worden beïnvloed.

Hoofdstuk 2 – Algemeen

Schermvliegen is een avontuurlijke sport. Er zijn verschillende niveaus om de sport te beoefenen. Aan de ene kant is er het recreatief genieten van het vliegen. Aan de andere kant is er de uitdaging tot het vliegen van afstanden, al dan niet in wedstrijdverband, het beoefenen van de discipline precisielanden of het kunstvliegen (aerobatics). Wat veilig schermvliegen is voor de één, kan voor een ander gevaarlijk schermvliegen zijn. Daarom zijn er aanbevelingen om veilig te kunnen schermvliegen. Naleving van deze aanbevelingen is een verantwoordelijkheid van de schermvlieger zelf. Zoals bij alle aanbevelingen, kan er ook van worden afgeweken. Dat dient dan een weloverwogen keuze te zijn met als doel de risico's te verkleinen en de veiligheid te vergroten. Het nemen van onaanvaardbare risico's of het zich begeven in situaties die niet goed te overzien zijn, leidt tot onveilig schermvliegen.

De algemene artikelen leggen de basis voor het veilig en verantwoord beoefenen van de schermvliegsport.

Artikel 02. Werkingssfeer Reglement

1. Dit Reglement is van toepassing op:
   a. Alle schermvliegpiloten die (aspirant-)lid zijn van de Afdeling.
   b. Alle Opleidingsinstanties met een Erkenning van de Afdeling als Opleidingsinstantie.
   c. Alle Schermvliegverenigingen met een Erkenning van de KNVvL.
2. Alle leden en aangesloten organisaties dienen zich te houden aan de reglementen van de Afdeling en aan de luchtvaartwetgeving. In het buitenland is de wet- en regelgeving ter plaatse van toepassing.

Artikel 03. Algemene verplichtingen

1. Iedereen die van de in dit Reglement beschreven bevoegdheden gebruik maakt, dient
   a. in het bezit te zijn van het vereiste Schermvliegbewijs en betreffende Aantekening.
   b. zich aan de bepalingen in dit Reglement te houden.
2. Voor het verkrijgen van een schermvliegbewijs en aantekeningen dienen aanvragers lid te zijn van de KNVvL Afdeling Schermvliegen.

Artikel 04. Opleiding voor schermvliegen

1. De opleiding voor het schermvliegen geschiedt uitsluitend bij een Opleidingsinstantie door een Instructeur met de vereiste Aantekening van de Afdeling. De Instructeur is belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit reglement door de cursisten die onder zijn verantwoordelijkheid vallen.
2. De Opleiding tot Lierman kan ook buiten verantwoordelijkheid van een opleidingsinstantie geschieden door een Opleidingsbevoegde Lierman met de vereiste Aantekening van de Afdeling.

Artikel 05. Minimum leeftijd

1. De minimum leeftijd voor het beoefenen van de schermvliegsport is 14 jaar.
2. De minimum leeftijd voor het verkrijgen van een Schermvliegbewijs-2 is 16 jaar.

Artikel 06. Aansprakelijkheid

1. De Afdeling sluit voor haar leden een WA-verzekering ter dekking van schade aan spullen van anderen of letselschade aan iemand anders, ontstaan tijdens het schermvliegen, waarbij het maximaal uit te keren bedrag minimaal 1,5 miljoen euro is.
2. De Opleidingsinstantie is aansprakelijk voor de gedragingen van Instructeurs, Liermannen en andere personen die werken onder verantwoordelijkheid van de Opleidingsinstantie.
3. De Schermvliegvereniging is aansprakelijk voor de gedragingen van Liermannen, Opleidingsbevoegde Liermannen en andere personen die werken onder verantwoordelijkheid van de Schermvliegvereniging.

Artikel 07. Verplichte documenten

Tijdens of zo snel mogelijk na het beoefenen van het schermvliegen dient men te kunnen overleggen:
1. Eigen medische verklaring dan wel een geneeskundige verklaring, zoals beschreven in het Afgiftereglement.
2. Schermvliegbewijs, behoudens ingeval van opleiding tot Schermvliegbewijs-1.
3. Logboek.

Hoofdstuk 3 – Terreinen en materialen

De overheid heeft wettelijke regels opgesteld voor de luchtvaart en voor start- en landingsterreinen in Nederland. Schermvliegers dienen zich aan deze regels te houden voor een zo veilig mogelijke beoefening van het Schermvliegen en gebruik van het luchtruim.

Piloten dienen gebruik te maken van materiaal dat voor hen bedoeld en passend is. Dat betekent bijvoorbeeld voor schermvliegtoestellen het gebruik van een passende EN klasse in de juiste gewichtsklasse, voor harnassen de juiste grootte en afstelling, voor reddingsschermen de juiste gewichtsklasse en voor helmen dat ze geschikt zijn voor schermvliegen.
Voor diverse uitrustingstukken gebruikt bij het schermvliegen worden keuringen aanbevolen. De piloot dient zich er bewust van te zijn dat een type- en onderhoudskeuring niet garandeert dat de uitrusting altijd veilig is. Gebruik, omstandigheden en gebeurtenissen beïnvloeden de veiligheid van de schermvlieguitrusting. Tijdens het vliegen en door gebruik, kan slijtage of schade ontstaan dat het materiaal onveilig en onbruikbaar maakt. Het is belangrijk om het materiaal altijd goed te onderhouden en te (laten) controleren (zo nodig door een daartoe bevoegde instantie). Na voorvallen is extra controle noodzakelijk.
In dit hoofdstuk wordt voor de leesbaarheid alleen de toepasselijke EN-norm genoemd, omdat deze in Nederland als standaard wordt gebruikt. In sommige landen worden andere normen gebruikt. Daarom mag in de tekst achter elk gebruik van de term EN-norm “of gelijkwaardige andere norm” worden gelezen. Dat kan een andere EN-norm zijn of bijvoorbeeld LTF, DHV of AFNOR. De gelijkwaardigheid moet door de piloot kunnen worden aangetoond.

Ongeacht welke verplichtingen en aanbevelingen er in dit reglement staan, blijft iedereen verantwoordelijk voor zijn eigen materiaal en veiligheid; in het buitenland moeten piloten zich houden aan de wetten en regels van het betreffende land.

Artikel 08. Start- en landingsterrein

Voor het start- en landingsterrein heeft de overheid regels vastgesteld in de ´Regeling Veilig Gebruik Luchthavens en andere Terreinen´ (RVGLT). Schermvliegers dienen zich aan deze regels te houden voor een zo veilig mogelijke beoefening van het Schermvliegen en gebruik van het luchtruim. Voor nadere bijzonderheden, actuele regelgeving en details raadpleeg www.ais-netherlands.nl en http://www.ilent.nl/onderwerpen/transport/luchtvaart/

Artikel 09. Materiaal op landingsterrein tijdens Liervluchten

1. Ter plaatse is aanwezig:
   a. Windzak.
   b. Communicatiemiddel.
   c. EHBO-trommel.
2. Tenminste één persoon namens de Schermvliegvereniging ter plaatse dient te beschikken over een Verklaring Eerste Hulp.
3. Tijdens opleidingen gelden lid 1 en 2 als eis, daarbuiten als aanbeveling.

Artikel 10. [Vervallen].

Artikel 10a. Vlieguitrusting tijdens opleiding

1. Verplichtingen:
   a. Het gebruik van een schermzweeftoestel dat is typegekeurd conform EN 926-2 A of B voor de opleidingen Berg- en Lierstart bij opleiding tot brevet-2;
   b. Het gebruik van een schermzweeftoestel dat is typegekeurd conform EN 926-2 A, B of C voor de opleidingen Berg- en Lierstart bij opleiding tot brevet-3;
   c. Het gebruik van een schermzweeftoestel voor de opleiding Soaren dat voldoet aan de eisen die de betreffende opleidingsinstantie in haar opleidingsplan heeft vastgelegd.

   d. Het gebruik van een pilootharnas en passagiersharnas dat is typegekeurd conform EN 1651
   e. Het gebruik van een helm die is typegekeurd conform EN966
   f. Het gebruik van een reddingsscherm dat is typegekeurd conform EN 12491 bij vluchten waarbij de hoogte boven de grond, in verticale richting gemeten, groter dan 100 meter is.
2. Aanbevelingen:
   a. Het dragen van schoeisel dat tenminste enkelbescherming en een grof zoolprofiel heeft door (tandem) piloot (en passagier).

Artikel 10b. Vlieguitrusting voor piloten met ten minste brevet-2

1. Aanbevelingen:
   a. Het gebruik van een schermzweeftoestel dat is typegekeurd conform EN 926-2
   b. Het gebruik van een pilootharnas dat is typegekeurd conform EN 12491
   c. Het gebruik van een helm die is typegekeurd conform is EN966
   d. Het gebruik van een reddingsscherm dat is typegekeurd conform EN 1651 bij vluchten waarbij de hoogte boven de grond, in verticale richting gemeten, groter dan 100 meter is.
   e. Het dragen van schoeisel dat tenminste enkelbescherming en een grof zoolprofiel heeft

Artikel 10c. Tandemvlieguitrusting

1. Verplichtingen:
   a. Het gebruik van een schermzweeftoestel dat is typegekeurd conform EN 926-2
   b. Het gebruik van een pilootharnas en passagiersharnas dat is typegekeurd conform EN 12491
   c. Het gebruik van een helm die is typegekeurd conform is EN966
   d. Het gebruik van een reddingsscherm dat is typegekeurd conform EN 1651 bij vluchten waarbij de hoogte boven de grond, in verticale richting gemeten, groter dan 100 meter is.
2. Aanbeveling:
   a. Het dragen van schoeisel dat tenminste enkelbescherming en een grof zoolprofiel heeft door zowel piloot als passagier.

Artikel 11. Onderhoud en keuring van de schermvlieguitrusting

1. De eigenaar van de schermvlieguitrusting is verplicht ervoor te zorgen dat het onderhoud en de veiligheidskeuringen van alle onderdelen van de schermvlieguitrusting gebeurt volgens de voorschriften en aanwijzingen van de fabrikant(en).
2. Indien de fabrikant geen termijnen voor onderhoud, keuringen of levensduur voorschrijft, gelden de volgende termijnen op het moment van gebruik:
   a. De keuring van een schermzweeftoestel dat tijdens opleidingen wordt gebruikt mag niet langer dan 12 maanden of, indien eerder, 200 gebruiksuren geleden zijn uitgevoerd.
   b. De keuring van een solo-schermzweeftoestel mag niet langer dan 24 maanden of, indien eerder, 200 gebruiksuren geleden zijn uitgevoerd.
   c. De keuring van een tandemschermzweeftoestel mag niet langer dan 12 maanden of, indien eerder, 200 gebruiksuren geleden zijn uitgevoerd.
   d. Een reddingscherm mag niet langer dan 6 maanden geleden zijn uitgepakt, gelucht en gevouwen, door een ter zake kundige persoon.
   e. De fabricagedatum van een reddingscherm tijdens een vlucht mag niet meer dan 10 jaar geleden zijn.

Artikel 12. Lierinstallatie

1. Een Lierinstallatie dient voor ingebruikname, en daarna iedere 2 jaar gekeurd te worden door de Technische Commissie, DHV of een andere door het bestuur aan te wijzen keuringsinstantie.
2. Het bestuur stelt een reglement op ten aanzien van de keuring van een Lierinstallatie.
3. Het Bestuur zal op basis van een positief advies van de Technische Commissie een toelatingsbewijs voor de betreffende Lierinstallatie afgeven.

4. Het toelatingsbewijs heeft een geldigheidsduur van 24 maanden, indien de Lierinstallatie geen veranderingen heeft ondergaan.
5. Na enige verandering aan de Lierinstallatie vervalt de toelating en moet de Lierinstallatie opnieuw worden gekeurd. Bij geringe veranderingen kan hiervoor ontheffing worden verleend, dit ter beoordeling van de Technische Commissie en het Bestuur. Een dergelijke ontheffing dient schriftelijk te worden aangevraagd bij de voorzitter van de Technische Commissie en voorzien te zijn van gedetailleerde uitleg over de veranderingen.
6. Bij de betreffende Lierinstallatie dient altijd het bewijs van keuring, het Lierlogboek en de gebruiksaanwijzing van de Lierinstallatie aanwezig te zijn. Het bestuur kan regels stellen ten aanzien van de inhoud van het Lierlogboek.

Hoofdstuk 4 – Veiligheid

Veiligheid is een belangrijk onderdeel van dit Reglement. Het Reglement draagt door het stellen van minimale eisen bij aan het veiliger maken van de schermvliegsport en daarmee aan het bevorderen van de toegankelijkheid en aantrekkingskracht van de sport.
De Afdeling kent een Veiligheidscommissie die tot doel heeft de veiligheid van de schermvliegsport te bevorderen. De Veiligheidscommissie heeft tot taak het verrichten van onderzoek naar de oorzaak of oorzaken van voorvallen, gericht op het verbeteren van de veiligheid van het schermvliegen. De Veiligheidscommissie heeft niet tot taak het zoeken naar schuldigen.

Artikel 13. Melding Ongevallen

1. Elk Ongeval moet binnen 7 maal 24 uur door of namens de betrokkenen ter kennis van de Veiligheidscommissie worden gebracht.
2. Betrokkenen die verplicht zijn om ieder Ongeval binnen 7 maal 24 uur te melden, zijn:
   a. De piloot die in bezit is van schermvliegbewijs 2 of hoger.
   b. De Instructeur.
   c. De Lierman (indien sprake is van Lierbedrijf).
   d. De organisatie van een bij de KNVvL aangemelde wedstrijd.
   e. Elke organisatie die is aangesloten bij de Afdeling indien het een door haar georganiseerde reis of evenement betreft.
3. De melder dient het meldingsprotocol van de Veiligheidscommissie aan te houden.
4. Overigens mag iedereen die een Ongeval heeft waargenomen of iets weet van een Ongeval, dit op vrijwillige basis melden bij de Veiligheidscommissie.

Artikel 14. Veiligheidsmanagementsysteem (VMS)

1. De Afdeling en elke Opleidingsinstantie en Schermvliegvereniging voeren een Veiligheidsmanagementsysteem en hebben een Veiligheidsmanager. De Veiligheidsmanager is verantwoordelijk voor het Veiligheidsmanagementsysteem van de Afdeling, Opleidingsinstantie resp. Schermvliegvereniging.
2. Het VMS omvat:
   a. Veiligheidsbeleidsverklaring conform het model van de KNVvL.
   b. Veiligheidsmanagementhandboek conform het model van de KNVvL.
   c. Registratie en analyse van alle voorvallen als bedoeld in de begripsomschrijving in Artikel 01, dus zowel de verplicht aan de Veiligheidscommissie gemelde Ongevallen als alle andere Voorvallen.
3. De analyse van voorvallen bevat de overwegingen om al dan niet aanvullende maatregelen te treffen om dergelijke voorvallen te voorkomen, dan wel de gevolgen daarvan te beperken.
4. Opleidingsinstanties en Schermvliegverenigingen geven de Veiligheidscommissie op aanvraag inzage in de registratie en analyse van voorvallen en sturen de Veiligheidscommissie jaarlijks voor 1 april een veiligheidsrapportage over het voorgaande jaar.

Artikel 15. Meldingsplicht Opleidingsinstantie en Schermvliegvereniging

1. Indien een Opleidingsinstantie of Schermvliegvereniging de samenwerking met een Schermvliegbewijshouder, HulpInstructeur, Instructeur, Opleidingsbevoegde Lierman of Lierman verbreekt omdat deze niet voldoet aan de kwaliteitseisen behorende bij het Schermvliegbewijs of Aantekening, informeert de Opleidingsinstantie of Schermvliegvereniging het Bestuur hierover schriftelijk en gemotiveerd.
2. Het Bestuur is verplicht tot het instellen van een onderzoek en het nemen van een besluit terzake.

Artikel 16. Gebruik Alcohol, Drugs en Medicijnen

1. Alle betrokkenen onthouden zich tijdens het beoefenen van het schermvliegen van het gebruik van alcohol, Drugs en medicijnen. Dit betekent dat:
   a. Het gebruik van alcohol is niet toegestaan gedurende een tijdsbestek van 10 uren vóór een Vlucht tot aan de landing.
   b. Drugsgebruik is tijdens het beoefenen van schermvliegen in het geheel niet toegestaan. Het gaat daarbij om gebruik van softdrugs en harddrugs, zoals beschreven bij definities.
   c. Het gebruik van medicijnen met negatieve invloed op het beoefenen van schermvliegen, is niet toegestaan. Zo nodig dient door de piloot de voorschrijvende arts te worden

geconsulteerd over de invloed van het desbetreffende medicijn op het beoefenen van schermvliegen. Bij twijfel van deze arts dient contact opgenomen te worden met de Aeromedical Centres (AMC), Authorised Medical Examiner (AME) of arts van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

II. Schermvliegbewijs en Aantekeningen

Het tweede deel Schermvliegbewijs en Aantekeningen van het Reglement Schermvliegen bestaat uit één hoofdstuk:

5. Schermvliegbewijs & Aantekeningen Algemeen

Schermvliegbewijzen worden toegekend aan leden van de KNVvL Afdeling Schermvliegen als bewijs dat de Schermvlieger de daarvoor aangewezen opleiding met succes heeft afgerond. Het volgen van de opleiding stelt beoefenaars in staat om op tenminste een veilige wijze het schermvliegen als sport te beoefenen. Middels de verschillende Schermvliegbewijzen wordt, op basis van specifieke eisen, duidelijk over welke vaardigheden van Schermvliegen de beoefenaars beschikken.
Aantekeningen worden toegekend aan leden van de KNVvL Afdeling Schermvliegen als bewijs dat de Schermvlieger ook in staat is tot specifieke verrichtingen als Lierman en tandempiloot of het geven van onderricht als HulpInstructeur of Instructeur.
Het geheel van opleidingen, Schermvliegbewijs, aantekeningen en verlengingen zoals de KNVvL die hanteert, bevorderen de acceptatie van Schermvliegbewijzen en Aantekeningen in het buitenland.

Hoofdstuk 5 – Schermvliegbewijs & Aantekeningen Algemeen

Artikel 17. Toelichting Schermvliegbewijs

1. De Afdeling geeft Schermvliegbewijzen uit, waarbij het volgende onderscheid wordt gemaakt in startmethoden en niveau:
   a. Schermvliegbewijs-1 wordt afgegeven zonder onderscheid naar startmethode en is een bewijs dat de schermvlieger over enige basiskennis beschikt van de Schermvliegsport. De houder er van is niet bevoegd tot het zelfstandig vliegen. Het geeft de bevoegdheid tot het volgen van de opleiding voor Schermvliegbewijs-2.
   b. Schermvliegbewijs-2 wordt afgegeven voor respectievelijk de hoofdaantekening Bergstart, Lierstart en Soarstart en is het bewijs dat de schermvlieger over voldoende kennis beschikt van de Schermvliegsport. Het geeft de bevoegdheid om zelfstandig te vliegen conform de hoofdaantekening en het volgen van de opleiding voor Schermvliegbewijs-3.
   c. Schermvliegbewijs-3 wordt afgegeven voor respectievelijk de hoofdaantekening Bergstart en Lierstart aan houders met een Schermvliegbewijs-2 met overeenkomstige hoofdaantekening. Het is het bewijs dat de schermvlieger over gevorderde kennis en ervaring beschikt van de Schermvliegsport. Het geeft de bevoegdheid om zelfstandig en overland te vliegen conform de hoofdaantekening.

Artikel 18. Toelichting Aantekeningen

1. De Afdeling geeft de volgende aantekeningen uit:
   a. De Aantekening Lierman geeft bevoegdheid tot het bedienen van een Lierinstallatie voor het beoefenen door derden van de Schermvliegsport.
   b. Aantekening Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen geeft bevoegdheid tot het schermvliegen met gebrevetteerde piloten aan een tandemscherm.
   c. Aantekening Tandemvliegen geeft bevoegdheid tot het schermvliegen met derden aan een tandemscherm.
   d. Aantekening HulpInstructeur geeft bevoegdheid tot het geven van schermvlieginstructies onder verantwoordelijkheid van een Instructeur.
   e. Aantekening Instructeur geeft bevoegdheid tot het geven van schermvlieginstructies.
   f. Opleidingsbevoegde Lierman geeft bevoegdheid tot het geven van de opleiding tot Lierman.
2. Op Schermvliegbewijs-2 met Hoofdaantekening startmethode Lier kunnen de volgende Aantekeningen worden bijgeschreven:
   a. HulpInstructeur Liervliegen.
   b. Lierman.
   c. Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen
3. Op Schermvliegbewijs-2 met Hoofdaantekening startmethode Berg kunnen de volgende Aantekeningen worden bijgeschreven:

a. HulpInstructeur Bergvliegen.
b. Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen

4. Op Schermvliegbewijs-2 met Hoofdaantekening startmethode Soaren kunnen de volgende Aantekeningen worden bijgeschreven:
   a. HulpInstructeur Soaren
5. Op Schermvliegbewijs-3 met Hoofdaantekening startmethode Lier kunnen de volgende Aantekeningen worden bijgeschreven:
   a. HulpInstructeur Liervliegen.
   b. Lierman.
   c. Opleidingsbevoegde Lierman.
   d. Tandemvliegen.
   e. Instructeur Liervliegen
   f. HulpInstructeur Soaren
   g. Instructeur Soaren.
6. Op Schermvliegbewijs-3 met Hoofdaantekening Berg kunnen de volgende Aantekeningen worden bijgeschreven:
   a. HulpInstructeur Bergvliegen.
   b. Tandemvliegen.
   c. Instructeur Bergvliegen.
   d. HulpInstructeur Soaren
   e. Instructeur Soaren.

Artikel 19. Algemene bepalingen

1. Voor het verkrijgen, geldig houden en verlengen van Schermvliegbewijs-2 of 3 en Aantekeningen dient men lid te zijn van de Afdeling.
2. Voor het verkrijgen van door het KEI uitgegeven Schermvliegbewijzen en Aantekeningen dient de Aanvrager te zijn opgeleid bij een Opleidingsinstantie dan wel als het om de Aantekening Lierman gaat kan dat ook door een Opleidingsbevoegde Lierman.
3. De eisen voor het verkrijgen, uitbreiden, verlengen en vernieuwen van een Schermvliegbewijs en Aantekening staan in Hoofdstuk 6 resp. 7 beschreven.
4. De eisen voor het aanvragen en verlengen van een Schermvliegbewijs of Aantekening staan beschreven in het Afgiftereglement van het KEI.

Artikel 20. Geldigheid Theorie-examen, Schermvliegbewijs en Aantekeningen

1. Het Schermvliegbewijs-1 is onbeperkt geldig.
2. De Schermvliegbewijzen 2 en 3 zijn gedurende 36 maanden na Afgifte geldig.
3. Aantekeningen zijn gedurende 36 maanden na Afgifte geldig.
4. Een Schermvliegbewijs of aantekening is slechts geldig zolang de in artikel 7.1 genoemde verklaring geldig is.
5. De Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen is gedurende 36 maanden na Afgifte geldig.
6. Een met goed gevolg afgelegd Theorie-examen is 24 maanden geldig (voor het behalen van het overeenkomstige Schermvliegbewijs).

Artikel 21. Verlopen Schermvliegbewijs en Aantekeningen

1. In alle gevallen is zelfstandig vliegen met een verlopen of ongeldig Schermvliegbewijs niet toegestaan, evenmin als het verrichten van handelingen waarvoor de aantekening is verlopen of ongeldig is. Vluchten gemaakt zonder geldig Schermvliegbewijs of toepasselijke aantekening zijn niet geldig.
2. Indien een Schermvliegbewijs niet langer dan 36 maanden is verlopen, kan dit alsnog worden verlengd, als door de piloot zijn bekwaamheid kan worden aangetoond aan een Instructeur door middel van een Proficiencycheck. Als de Proficiencycheck door de beoordelende Instructeur als voldoende wordt beoordeeld, kan door de Opleidingsinstantie opnieuw een Luchtwaardigheidsverklaring worden afgegeven.
3. Een Proficiencycheck wordt afgenomen binnen een Opleidingsinstantie door een Instructeur die bevoegd is om namens de Opleidingsinstantie een Luchtwaardigheidsverklaring af te geven. De Aanvrager toont tijdens de Proficiencycheck aan de betrokken Instructeur dat hij beschikt over de vaardigheden die vereist zijn aan het aan te vragen Schermvliegbewijs of uitbreiding, dit ter

beoordeling aan de betreffende Instructeur. Het aantal vluchten onder begeleiding van een instructeur om zijn bekwaamheid aan te tonen is tenminste 3.

4. Indien een Aantekening langer dan 3 maanden is verlopen, kan uitsluitend een nieuwe Aantekening worden behaald door opnieuw aan alle daarvoor gestelde eisen te voldoen. Indien het zich bij de verlopen Aantekening handelt om de Aantekening Instructeur dienen de PVB's 3.1, 3.4 en 3.5 opnieuw met gunstig gevolg te worden afgelegd.

Artikel 22. Schorsing Schermvliegbewijs en Aantekeningen

1. Het Sanctiebeleid van de Afdeling Schermvliegen heeft het Bestuur uitbesteed aan het Instituut Sport Rechtspraak.
2. Het Bestuur is bevoegd om het Instituut voor Sportrechtspraak voorstellen te doen om een Schermvliegbewijs of Aantekening van een lid te schorsen of in te trekken indien:
   a. wordt getwijfeld aan de lichamelijke en/of geestelijke geschiktheid van de Schermvliegbewijshouder.
   b. wordt getwijfeld aan de kennis en bedrevenheid van de Schermvliegbewijshouder.
   c. de Schermvliegbewijshouder zich niet houdt aan de regels van de Afdeling.
3. Vanaf het moment dat het Bestuur een voorstel heeft gedaan aan het Instituut Sportrechtspraak, geldt het reglement van het Instituut Sportrechtspraak.

Artikel 23. Gelijkstelling Schermvliegbewijs, vluchten en taken

1. Een buitenlands Schermvliegbewijs of certificaat wordt door het Bestuur gelijkgesteld met een Nederlands Schermvliegbewijs dat overeenkomt met het IPPI-niveau van het buitenlandse Schermvliegbewijs of certificaat. Het buitenlandse Schermvliegbewijs moet daartoe uitgegeven zijn door een instantie die is aangesloten bij de FAI en die het IPPI-systeem van de FAI hanteert.
2. Het Bestuur kan op aanvraag eenmalig een overeenkomstig Nederlands Schermvliegbewijs afgeven aan de bezitter van het certificaat na betaling van de normaal voor een dergelijk Schermvliegbewijs verschuldigde kosten.

Artikel 24. Reductieregelingen

1. Voor eerste aanvraag en uitbreiding met Aantekeningen van Schermvliegbewijs-2 en Schermvliegbewijs-3 bestaan reductieregelingen. Deze Reductieregelingen zijn beschreven in het Afgiftereglement van het KEI.

III. Theorie- en praktijkeisen

Het derde deel Theorie- en Praktijkeisen van het Reglement Schermvliegen bestaat uit twee hoofdstukken:

6. Theorie- en Praktijkeisen Schermvliegbewijs
7. Theorie- en Praktijkeisen Aantekeningen

Om een Schermvliegbewijs of Aantekening te kunnen aanvragen, moeten de daarvoor bedoelde opleidingen eerst met goed gevolg worden doorlopen. De opleiding voor Schermvliegbewijs bestaat uit een theorie- en een praktijkgericht deel. Voor Aantekeningen gaat het in de meeste gevallen om praktijkgerichte opleidingen, aangezien het benodigde theoretisch niveau reeds bij het behalen van het vereiste Schermvliegbewijs is aangetoond. De voorwaarden voor het praktijkgerichte deel van de opleiding staan in dit reglement, de voorwaarden voor het theorie-examen staan beschreven in Theorie Exameneisen Schermvliegen 2010.

Hoofdstuk 6 – Theorie- en Praktijkeisen Schermvliegbewijs

Theorie- en praktijkeisen worden gesteld om Schermvliegers de benodigde kennis en ervaring op te laten doen om op een zo veilig mogelijke manier de schermvliegsport te beoefenen. Schermvliegbewijzen hebben een oplopende vaardigheidsgraad, hetgeen aangeeft dat Schermvliegers telkens zelfstandiger en moeilijker omstandigheden moeten kunnen beheersen.

Schermvliegbewijs-1

Artikel 25. Theorie-eisen Schermvliegbewijs-1

1. De Aanvrager dient basiskennis te hebben van:
   a. Vliegtechniek.
   b. Aerodynamica.
   c. Meteorologie.
   d. Scherm en uitrusting.
   e. Reglementen en voorschriften.
2. De Aanvrager dient het door de Opleidingsinstantie afgenomen Theorie-examen voor Schermvliegbewijs-1 met goed gevolg te hebben afgelegd.

De Aanvrager dient tevens te voldoen aan alle eisen die voor Aanvraag van Schermvliegbewijs-1 zijn gesteld in het document Theorie Exameneisen Schermvliegen 2010.

Artikel 26. Praktijkeisen Schermvliegbewijs-1

De Aanvrager dient voldoende praktijkervaring te hebben, zijnde:

1. Beheersing van de grondoefeningen:
   a. Vliegklaar maken en checken van de uitrusting, beheersen 5 punten check.
   b. Opzetten van het scherm en het starten.
   c. Drie fasen start: opzetten/checken/versnellen.
   d. Lopen, rechtuit en slalom, met het opgezette scherm.
   e. Afbreken van de start.
2. Beheersing van vliegoefeningen:
   a. Langzaam en snel vliegen.
   b. Bochten van 90° en 180° links- en rechtsom.
3. Beheersing van de landingsoefeningen
   a. Landingscircuit vliegen.
   b. Goede landing maken.
   c. Vrijmaken van landingsterrein.
4. Minimaal 15 vluchten waarvan tenminste 5 Hoogtevluchten.

Schermvliegbewijs-2

Artikel 27. Theorie-eisen Schermvliegbewijs-2

1. De Aanvrager dient voldoende kennis te hebben van:
   a. Vliegtechniek.
   b. Aerodynamica.
   c. Meteorologie.
   d. Scherm en uitrusting.
   e. Reglementen en voorschriften.
   f. Luchtruimindeling en regelgeving.
   g. Luchtvaart fysiologie en psychologie.
2. De Aanvrager dient het Theorie-examen voor Schermvliegbewijs-2 met goed gevolg te hebben afgelegd.
3. De Aanvrager dient tevens te voldoen aan alle eisen die voor Aanvraag van Schermvliegbewijs-2 zijn gesteld in het document Theorie Exameneisen Schermvliegen 2010.

Artikel 28. Praktijkeisen Schermvliegbewijs-2

De aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:

1. Gevorderde beheersing van grondoefeningen en start:
   a. Juist inschatten van de vliegomstandigheden (zoals weer en terrein).
   b. Zelfstandige vlucht vanaf vliegklaar maken tot en met goede landing en vrijmaken landingsterrein.
   c. Correcte start met crosswind met een invalshoek van tenminste 45°.
   d. Achterwaartse start.
2. Gevorderde beheersing van vliegoefeningen:
   a. Correct gevlogen acht binnen 35 seconden.
   b. Twee correct gevlogen bochten van 360° binnen 35 seconden, zowel linksom als rechtsom.
   c. Uitvoeren van een vooraf opgesteld vluchtplan.
   d. Sturen zonder gebruik van de remlijnen.
   e. Vliegen met grote oren en 50% speed, waarbij minimaal 3 m/s zink ontstaat.
   f. Inklappers links en rechts 30%.
   g. Rollen en knikken op rustige wijze en met correcte uitleiding.
   h. Voor de hoofdaantekening startmethode Soaren vervallen de eisen gesteld in artikel 28 lid 2 onder b, e, f en g.
3. Gevorderde beheersing van landingsoefeningen:
   a. Zelfstandig landingscircuit vliegen.
   b. Landen onder verschillende condities.
   c. Uit vier opeenvolgende landingen drie correcte doellandingen binnen een cirkel met een straal van 15 meter.
4. Vliegen op twee verschillende start- en landingsplaatsen.
5. Minimaal 40 Hoogtevluchten. Voor Schermvliegbewijs-2 Hoofdaantekening Bergstart mogen 20 vluchten daarvan een minimaal hoogteverschil van 300 meter hebben.
6. Bij uitbreiding van het Schermvliegbewijs met een tweede of derde startmethode geldt een reductie van 50% op het minimum aantal Hoogtevluchten.
7. In totaal twee uur vliegen in thermische omstandigheden of twee uur soaren.
8. Bezit van Luchtwaardigheidsverklaring.

Artikel 28a Praktijkeisen bijzondere eerste aanvraag Schermvliegbewijs-2 Soaraantekening

1. Personen zonder schermvliegbewijs-1 maar met soarervaring, komen tot en met 30 september 2017 in aanmerking voor het behalen van het Schermvliegbewijs-2 met hoofdaantekening Soarstart door middel van een proficiency-check.
2. Om een proficiency-check te kunnen aanvragen moet de Aanvrager in het bezit zijn van het theoriecertificaat voor Schermvliegbewijs-2.
3. De proficiency-check wordt afgenomen door een instructeur met aantekening Soaren
4. Tijdens de proficiency-check moet de kandidaat aantonen de volgende vaardigheden op het niveau van schermvliegbewijs-2 te bezitten:
   a. Groundhandling;

b. Starttechniek;
c. Vliegtechniek;
d. Landingstechniek.

Artikel 28b Bijschrijving hoofdaantekening Soarstart

1. Houders van een schermvliegbewijs-2 of -3 met hoofdaantekening Bergstart hebben met dat schermvliegbewijs ook de bevoegdheid om te duinsoaren in Nederland. Indien zij dit wensen kunnen zij te allen tijde vragen om een bijschrijving van deze bevoegdheid op hun brevet.
2. Tot en met 31 december 2016 kunnen houders van een schermvliegbewijs-2 of 3 met hoofdaantekening Lierstart de hoofdaantekening Soarstart zonder voorwaarden laten bijschrijven op hun brevet om te kunnen aantonen dat zij bevoegd zijn om te duinsoaren in Nederland.
3. Na de overgangsperiode, dus vanaf 1 januari 2017, dienen houders van een schermvliegbewijs-2 of 3 met hoofdaantekening Lierstart een afzonderlijke opleiding voor de hoofdaantekening Soarstart te volgen, conform de bepalingen daarvoor in dit reglement.

Artikel 29. Praktijkeisen Verlenging Schermvliegbewijs-2

1. Degene die Verlenging aanvraagt, dient gedurende de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag, over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal 40 Hoogtevluchten, waarvan tenminste 5 Hoogtevluchten in de laatste 12 maanden voorafgaand aan zijn aanvraag, of
   b. Minimaal 15 schermvlieguren waarvan tenminste 2 uur voor in de laatste 12 maanden voorafgaand aan zijn aanvraag, of
   c. Met goed gevolg afgelegde Proficiencycheck.

Schermvliegbewijs-3

Artikel 30. Theorie-eisen Schermvliegbewijs-3

1. De Aanvrager dient voldoende theoriekennis te hebben van:
   a. Vliegtechniek;
   b. Aerodynamica;
   c. Meteorologie;
   d. Scherm en uitrusting;
   e. Reglementen en voorschriften;
   f. Luchtruimindeling en regelgeving;
   g. Navigatie t.b.v. Overlandvluchten;
   h. Luchtvaart fysiologie en psychologie;
   i. Theorie van bijzondere situaties als full stall en negatief gaan, en recovery daarvan;
2. De Aanvrager dient het Theorie-examen voor Schermvliegbewijs-3 met goed gevolg te hebben afgelegd.
3. De Aanvrager dient tevens te voldoen aan alle eisen die voor de Aanvraag van Schermvliegbewijs-3 zijn gesteld in het geldende document Theorie Exameneisen Schermvliegen.

Artikel 31. Praktijkeisen Schermvliegbewijs-3

De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
1. In het bezit van het schermvliegbewijs niveau 2;
2. Gevorderde beheersing van vliegoefeningen:
   a. Oren Groot, afgestemd op aanbeveling van de fabrikant;
   b. Twee afdaaltechnieken waarvan één afdaaltechniek minimaal 3 meter per seconde dalen en één afdaaltechniek minimaal 6 meter per seconde dalen met in achtneming van de maximale daalsnelheid zoals de fabrikant van het scherm dat heeft aangegeven.
   c. Dolfijnen/rollen-knikken Actief vliegen d.m.v. stevig rollen-knikken, inclusief goed uitleiden.
   d. Inklapper: Zowel rechts 50% als links 50%; als dit bij het scherm en de piloot past, ook met maximaal 50% speed ingetrapt.
   e. Uitvoeren van front stall inclusief juiste uitleiding.
3. Praktijkervaring:
   a. Minimaal 50 vlieguren;

b. Minimaal 10 uur thermiekvliegen of een combinatie van minimaal 5 uur thermiek vliegen en minimaal 5 uur dynamisch vliegen (soaren of ridgesoaring);
c. Minimaal 100 Hoogtevluchten waarvan: minimaal 15 vluchten die elk minimaal 20% verder zijn dan de maximale glijhoek van het scherm met een minimum van 10 kilometer afstand.
d. Bij uitbreiding van het Schermvliegbewijs met een tweede of derde startmethode geldt een reductie van 50% op het minimum aantal Hoogtevluchten.
e. Het totaal aantal vluchten is uitgevoerd in minimaal twee verschillende vlieggebieden;
f. Het opstellen van een vluchtplan dat wordt ingediend bij de instructeur;
g. Beheersen van groundhandling bij harde wind, minimaal 3BFT (minimaal 12 km/h).

Artikel 32. Praktijkeisen Verlenging Schermvliegbewijs-3

1. Degene die Verlenging aanvraagt, dient voorafgaand aan de aanvraag, over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal 40 Hoogtevluchten gedurende de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag, waarvan tenminste 5 Hoogtevluchten in de 12 maanden voorafgaand aan de Aanvraag, of
   b. Minimaal 15 schermvlieguren, waarvan tenminste 2 uur in de 12 maanden voorafgaand aan de aanvraag, of
   c. Met goed gevolg afgelegde Proficiencycheck.

Hoofdstuk 7 – Theorie- en Praktijkeisen Aantekeningen

Behalve schermvliegen in schoolverband of zelfstandig is het ook mogelijk om andere verantwoordelijkheden binnen de schermvliegsport te vervullen. Hiervoor zijn specifieke kennis en ervaring vereist. Om aan te geven dat schermvliegers hierover beschikken, zijn Aantekeningen als aanvulling op een Schermvliegbewijs ingesteld.

Aantekening (Opleidingsbevoegde) Lierman

Artikel 33. Aantekening Lierman

1. De Aantekening Lierman geeft houders van Schermvliegbewijs-2 of Schermvliegbewijs-3 de bevoegdheid tot het bedienen van een Lierinstallatie zoals omschreven in artikel 12.
2. Bij uitzondering kunnen ook anderen dan houders van Schermvliegbewijs-2 of Schermvliegbewijs-3 de bevoegdheid verkrijgen of behouden. Het bestuur stelt vast in welke gevallen die bevoegdheid wordt verleend en verlengd.

Artikel 34. Theoriekennis Aantekening Lierman

1. De Aanvrager dient voldoende kennis te hebben van:
   a. Lierinstallatie en materialen.
   b. Gebruiksregels waaronder specifieke startcommando's voor Liervliegen.
   c. Aerodynamica bij Liervliegen.
   d. Specifieke gevaren bij lieren.

Artikel 35. Praktijkeisen Aantekening Lierman

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal 100 Hoogtevluchten met Lierstart.
   b. Minimaal 100 starts aan de Lier gedurende de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag, onder verantwoordelijkheid, begeleiding en in aanwezigheid van een Instructeur met Aantekening Lierman of een Opleidingsbevoegde Lierman.
   c. Een traplierstart met tenminste drie trappen telt als twee starts als bedoeld in lid b.
   d. De 100 starts als bedoeld in lid b mogen uit een combinatie van gewone starts en traplierstarts bestaan.
   e. De 100 starts als bedoeld in lid b dienen verdeeld te zijn over minimaal 5 dagen.
   f. Geschiktheidverklaring Lierman ondertekend door een Instructeur met Aantekening Lierman of een Opleidingsbevoegde Lierman.
2. Tijdens de opleiding tot Lierman dienen minimaal de volgende taken aan de orde te komen en na goed gevolg afgetekend te worden door een Instructeur met de Aantekening Lierman of een Opleidingsbevoegde Lierman:
   a. Technische basiskennis van de lierinstallatie en lierkabel.
      a) Controle van de brandstofhoeveelheid, olie en waterpeil.
      b) Bediening van de lierinstallatie.
      c) Het op bedrijfstemperatuur brengen van de lierinstallatie.
      d) Positionering van de lier (wind/lieren/binnenhalen).
      e) Controle van de lierkabel op slijtage en kabelreparaties.
      f) Lierkabel kappen, wanneer en waarom en hoe kapinstallatie weer te spannen.
      g) Bijhouden van het lier onderhoudslogboek.
      h) Gedegen lassen van de lierkabel.
   b. Instructie en praktijk voor het lieren van solo- en tandemvluchten en traplieren
      a) Binnenhalen van de lierkabel (gas, gas los, in z'n vrij, remmen).
      b) Bij grotere hoogtes (>250meter): het mede continu controleren van het luchtruim op naderend verkeer.
      c) Oplieren van piloten met verschillend ervaringsniveau, type schermzweeftoestellen omstandigheden.
      d) Oplieren van tandempiloten met verschillende gasten en onder verschillende omstandigheden.
      e) Via radiocommunicatie begeleiden van piloten tijdens het oplieren.
   c. Instructie aangaande de invloed van een (variërende) trekkracht tijdens diverse vliegsituaties
      a) Solo/tandemstarts (timing en diverse trekkrachten).

   b) Voorwaartse start bij geen wind, cross wind en harde wind.
   c) Achterwaartse start bij gemiddelde wind, cross wind en harde wind.
d. Instructie inzake het herkennen van situaties waarbij ingrijpen noodzakelijk is
   a) Misstarts.
   b) Uitbreken van de piloot op lage en grote hoogte.
   c) Kabelbreuk op lage en grote hoogte.
   d) Zakvlucht in diverse stadia en omstandigheden en wanneer te verwachten.
   e) Invloed van meteorologische condities op lieromstandigheden (thermiek, vocht, mist, kou).
   f) Ontkoppelen met harde wind (uitgifte van lierkabel).
   g) Piloot krijgt de kabel niet los; wat te doen bij harde en zachte wind.
   h) Piloot ontkoppelt niet (of kabel is om de beenstrekker heen geslagen) en piloot draait om en vliegt van de lierinstallatie weg.
e. Radiocommunicatie met de startleider en eventueel piloot
   a) Diverse start- en radiocommunicatieprocedures.
   b) Overname van de piloot van de instructeur of startleider.
   c) Teruggeven van de piloot aan de instructeur of startleider.

Artikel 36. Aantekening Opleidingsbevoegde Lierman

De Aantekening Opleidingsbevoegde Lierman geeft houders van Schermvliegbewijs-2 of Schermvliegbewijs-3 met aantekening lierstart de bevoegdheid om houders van minimaal Schermvliegbewijs-2 met Hoofdaantekening Lierstart op te leiden tot Lierman.

Artikel 37. Praktijkeisen Aantekening Opleidingsbevoegde Lierman

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal drie jaar ervaring als Lierman.
   b. Minimaal 500 starts aan de Lier gedurende de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag; waarvan minimaal twee dagen onder verantwoordelijkheid, begeleiding en in aanwezigheid van een Instructeur met Aantekening Lierman.
   c. Een traplierstart met tenminste drie trappen telt als twee starts als bedoeld in lid b.
   d. De starts als bedoeld in lid b mogen uit een combinatie van gewone starts en traplierstarts bestaan.
   e. Goedkeuring van de Instructeur met Aantekening Lierman voor Aanvraag Aantekening Opleidingsbevoegde Lierman.
   f. Deelnemen aan praktijkdag en met goed gevolg afleggen van examen, beoordeeld door PvB-beoordelaars.

Artikel 38. Bedienen van een andere Lierinstallatie door (Opleidingsbevoegde) Lierman

1. Indien een Lierman resp. Opleidingsbevoegde Lierman een Lierinstallatie bedient waarmee hij nog niet eerder ervaring heeft opgedaan, moet hij gedurende de eerste 10 starts begeleid worden door een Lierman die eerder tenminste 100 starts met de betreffende Lierinstallatie heeft uitgevoerd.
2. Indien een dusdanig ervaren Lierman niet beschikbaar is (bijv. als een nieuwe Lierinstallatie in gebruik wordt genomen) moeten de eerste 10 starts worden uitgevoerd met houders van het Schermvliegbewijs-2 of 3 als piloot, die vooraf hierover worden geïnformeerd

Artikel 39. Praktijkeisen Verlenging Aantekening (Opleidingsbevoegde) Lierman

1. De Aanvrager van Verlenging dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. minimaal 75 starts als Lierman aan de Lier gedurende de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag.
2. De Aanvrager moet schriftelijk kunnen aantonen dat hij aan de eisen heeft voldaan.

Aantekening Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen

Artikel 40. Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen

1. De verklaring geeft houders van Schermvliegbewijs-2 of van Schermvliegbewijs-3 de bevoegdheid tot tandemvliegen met uitsluitend Schermvliegbewijshouders.
2. De verklaring is slechts geldig als de houder in ieder geval over een Hoofdaantekening Berg- en/of Liervliegen beschikt. Mocht de aanvrager ook over de Hoofdaantekening Soar beschikken, dan is

de Luchtwaardigheidsverklaring ook geldig voor Soaren. De Luchtwaardigheidsverklaring kan dus niet worden uitgegeven als de aanvrager enkel over de Hoofdaantekening Soar beschikt.

Artikel 41. Theoriekennis Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen

1. De Aanvrager dient kennis te hebben van:
   a. Materialen tandemvliegen.
   b. Gebruiksregels tandemvliegen.
   c. Specifieke gevaren bij het tandemvliegen.

Artikel 42. Praktijkeisen Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen

1. Om te beginnen met de tandemopleiding dient de piloot:
   a. te beschikken over Schermvliegbewijs 2 of Schermvliegbewijs 3, met hoofdaantekening Bergstart of Lierstart.
   b. tenminste 150 solo Hoogtevluchten te hebben gemaakt.
2. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Schermvliegbewijs-2 of Schermvliegbewijs-3 met minimaal 150 Hoogtevluchten.
   b. Minimaal 10 Hoogtevluchten als tandempiloot met een Instructeur met Aantekening Tandemvliegen als passagier.
   c. Minimaal 30 Hoogtevluchten met gebrevetteerde Schermvliegers als passagier onder verantwoordelijkheid van een Instructeur met Aantekening Tandemvliegen.
   d. Met goed gevolg afgelegde Proficiencycheck Tandempiloot ten overstaan van een Instructeur met Aantekening Tandemvliegen.
3. Tijdens de opleiding tot tandempiloot dienen minimaal de volgende taken aan de orde te komen en na goed gevolg afgetekend te worden door een Instructeur met Aantekening Tandemvliegen:
   a. Beheersing van de grondoefeningen:
      a) Controle op alle (extra) preflightchecks (all-up gewicht, noodchutebevestiging, trimmerstand, bevestiging passagier, bevestiging spreaders, etc.)
      b) Correcte briefing passagier .
      c) Uitleg hoe te handelen indien passagier (lucht)ziek raakt.
      d) Uitleg hoe te handelen indien een passagier in paniek raakt.
      e) Uitleg trimmergebruik bij verschillende vluchtcondities en omstandigheden.
      f) Voorwaartse start.
      g) Achterwaartse start.
      h) Crosswind start.
      i) Starten en landen naast passagier.
      j) Starten en landen met extreem zware en extreem lichte passagiers.
      k) Start waarbij passagier meteen gaat zitten.
      l) Bij liervliegen loskoppelen kabel door piloot.
      m) Bij liervliegen kabelbreuk simulatie.
      n) Bij voorkeur zowel lierstarts als bergstarts tijdens de opleiding.
   b. Beheersing van vliegoefeningen:
      a) Afdalingsoefening grote oren.
      b) Afdalingsoefening steilspiraal bij berg en lierstarts.
      c) Afdalingsoefening wingovers bij startmethode Soaren
   c. Gevorderde beheersing van landingsoefeningen:
      a) Nulwind landing.
      b) Landing met hardere wind met assistentie van grondpersoneel.
      c) Landing waarbij passagier blijft zitten.

Artikel 43. Praktijkeisen Verlenging Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal 30 Hoogtevluchten als tandempiloot met gebrevetteerde piloten in de afgelopen 36 maanden, waarvan tenminste 5 hoogtevluchten in de 12 maanden voorafgaand aan de aanvraag.
   b. Een met goed gevolg afgelegde Proficiencycheck ten overstaan van een Instructeur met Aantekening Tandem.

Aantekening Tandemvliegen

Artikel 44. Aantekening Tandemvliegen

1. De Aantekening Tandemvliegen geeft houders van Schermvliegbewijs-3 de bevoegdheid tot tandemvliegen met derden, ook zijnde niet-Schermvliegbewijshouders.
2. De Aantekening Tandemvliegen is slechts geldig bij Berg- dan wel Liervliegen dan wel Soaren voor zover de houder eveneens beschikt over een Schermvliegbewijs-3 met Hoofdaantekening Berg- respectievelijk Lierstart.

Artikel 45. Theoriekennis Aantekening Tandemvliegen

1. De Aanvrager dient kennis te hebben van:
   a. Materialen tandemvliegen.
   b. Gebruiksregels tandemvliegen.
   c. Specifieke gevaren bij het tandemvliegen.

Artikel 46. Praktijkeisen Aantekening Tandemvliegen

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Luchtwaardigheidsverklaring Tandemvliegen.

Artikel 47. Praktijkeisen Verlenging Aantekening Tandemvliegen

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal 30 Hoogtevluchten als tandempiloot in de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag, waarvan tenminste 5 Hoogtevluchten gedurende de 12 maanden voorafgaand aan de aanvraag.
   b. Een met goed gevolg afgelegde Proficiencycheck ten overstaan van een Instructeur met Aantekening Tandemvliegen.

Aantekening HulpInstructeur

Artikel 48. Aantekening HulpInstructeur

De Aantekening HulpInstructeur geeft aan houders van Schermvliegbewijs-2 bevoegdheid tot het geven van schermvlieginstructies onder verantwoordelijkheid van een Instructeur. Aan de opleiding voor HulpInstructeur is de minimumleeftijd van 18 jaar verbonden.

Artikel 49. Theoriekennis Aantekening HulpInstructeur

1. De Aanvrager dient kennis te hebben van:
   a. Voorschriften, reglementen en procedures inzake schermvliegen.
   b. Materieel: de te gebruiken uitrusting en onderdelen daarvan.
   c. Schermvliegen in het algemeen.
2. De Aanvrager van de Aantekening HulpInstructeur dient tevens voldoende te weten van de wijze waarop instructie in schermvliegen moet worden gegeven en over voldoende didactische vaardigheden te beschikken, te beoordelen door de Instructeur.

Artikel 50. Praktijkeisen Aantekening HulpInstructeur

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal 100 Hoogtevluchten voor de eerste startmethode
   b. Voor een volgende startmethode geldt een reductie van 50% op het aantal Hoogtevluchten uit lid a.
   c. Geschiktheidverklaring HulpInstructeur per startmethode
2. De Aanvrager dient van het Vaardigheidsboekje HulpInstructeur minimaal Hoofdstuk 1 Observeren te hebben afgerond.
   De opleiding tot hulpinstructeur houdt minimaal in:
   a. Kennis van het te volgen leerplan en leerdoelen
   b. Kennis betreffende de regels en achtergronden van het vliegbedrijf
   c. Het (onder supervisie) geven van praktijk- en theorie-instructies
   d. Radiocommunicatie
   e. Basiskennis didactiek
   f. Kennis van de eigen verantwoordelijkheid t.o.v. de cursist

g. Noodprocedures

Ten behoeve hiervan is het Vaardigheidsboekje Hulpinstructeur van de KNVvL-site te downloaden.

Artikel 51. Praktijkeisen Verlenging Aantekening HulpInstructeur

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde: in de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag tenminste 15 praktijkopleidingdagen bij een Opleidingsinstantie, afgetekend door een Instructeur.
2. Een verklaring van de Opleidingsinstantie waaruit blijkt dat de Aanvrager aan de gestelde eisen voldoet.

Aantekening Instructeur

Artikel 52. Aantekening Instructeur

1. De aantekening Instructeur geeft houders van Schermvliegbewijs-3 bevoegdheid tot het:
   a. geven van schermvlieginstructies betreffende schermvliegen Schermvliegbewijs-1, -2 en -3
   b. geven van opleidingen voor Lierman, Tandemvliegen, HulpInstructeur, Instructeur
   c. het Aftekenen van onderdelen van de takenlijst voor het halen van een Schermvliegbewijs of van taken voor een aantekening en/of het afnemen van Proficiencychecks binnen een Opleidingsinstantie.
2. Een Instructeur kan alleen opleiden voor Aantekeningen waarvoor hij zelf ook de betreffende Aantekening heeft.

Artikel 53. Theoriekennis Instructeur

1. De Aanvrager dient voldoende kennis te hebben van:
   a. Voorschriften, reglementen en procedures inzake schermvliegen.
   b. Materieel: de te gebruiken uitrusting en onderdelen daarvan.
   c. Schermvliegen in het algemeen.
   d. Meteorologie: de grondbeginselen ervan, alsmede de specifiek voor de veiligheid van de schermvlieger van belang zijnde meteorologische verschijnselen.
   e. Luchtruimindeling en regelgeving.
   f. Navigatie t.b.v. overlandvluchten.
   g. Luchtvaart fysiologie en psychologie.
2. De Aanvrager van de Aantekening Instructeur dient tevens voldoende te weten van de wijze waarop instructie in schermvliegen moet worden gegeven en te beschikken over voldoende didactische vaardigheden, zoals die zijn onderwezen en getoetst in het kader van de PVB en omschreven in het Opleidingsprogramma Schermvlieginstructeur 3 berg/lier/soaren.

Artikel 54. Praktijkeisen Aantekening Instructeur

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Minimaal 1 jaar ervaring als HulpInstructeur Bergstart resp. Lierstart resp. startmethode Soaren
   b. Minimaal 200 Hoogtevluchten Bergstart resp. Lierstart resp. startmethode Soaren
   c. Bezit Verklaring Eerste Hulp.
   d. Voor de eerste startmethode het geven van 25 praktijk opleidingsdagen als HulpInstructeur, waarvan 20 stagedagen bij één Opleidingsinstantie en 5 stagedagen bij een andere Opleidingsinstantie, dan wel bij erkende opleidingsinstanties in het buitenland wat betreft Bergstart resp. Lierstart resp. startmethode Soaren.
   e. Voor een volgende startmethode geldt een reductie van 50% op het aantal stagedagen uit lid d.
2. De Aanvrager dient:
   a. voor de aantekening Instructeur Liervliegen tevens de aantekening Lierman te bezitten.
   b. voor de aantekening Instructeur Tandemvliegen tevens de aantekening Tandemvliegen te bezitten.
3. De Aanvrager dient het examen voor Instructeur met goed gevolg te hebben afgelegd.
4. De Instructeurs die geen opleiding hebben gevolgd in het kader van de Opleidingsstructuur voor Instructeurs, dienen voor het behalen van een nieuwe aantekening te voldoen aan de eisen voor het opnieuw geldig maken van een verlopen Aantekening. Dat betekent dat deze Instructeurs de PVB's 3.1, 3.4 en 3.5 met goed gevolg dienen te hebben afgelegd.

Artikel 55. Praktijkeisen Verlenging Aantekening Instructeur

1. De Aanvrager dient over voldoende praktijkervaring te beschikken, zijnde:
   a. Geven van minimaal 30 praktijk opleidingsdagen in de 36 maanden voorafgaand aan de aanvraag bij een Opleidingsinstantie.
   b. Als de aanvrager meerdere aantekeningen als instructeur heeft, geldt lid a. voor alle aantekeningen tezamen.
   c. Bijwonen van minimaal 1 van de te houden applicatiedagen of twee halve applicatiedagen per jaar.
   d. Geldig houden van Verklaring Eerste Hulp.

IV. Opleidingsinstanties

Het vierde deel Opleidingsinstanties van het Reglement Schermvliegen bestaat uit één hoofdstuk:

8. Opleidingsinstanties

Schermvliegen kan worden geleerd bij daartoe erkende opleidingsinstituten. Het stelsel van regels in dit Reglement bevordert dat belangstellenden op een verantwoorde wijze zich bekwamen in het Schermvliegen. Een erkenning geeft aan dat de Opleidingsinstantie verklaart te voldoen aan de regels die voor een Erkenning zijn vastgelegd. Daarmee krijgen de Opleidingsinstanties een kwaliteitsstempel.

Hoofdstuk 8 – Opleidingsinstanties

Artikel 56. Erkenning Opleidingsinstantie

1. Voor het verkrijgen van de titel "KNVvL-erkende opleidingsinstantie schermvliegen" dient de aanvragende vereniging, stichting of individueel opererend Instructeur aangesloten te zijn bij de KNVvL Afdeling Schermvliegen. Voorts dient de aanvrager een opleiding te kunnen verzorgen conform het Basis Opleidingsplan van de Afdeling Schermvliegen en te voldoen aan de overige voorwaarden als gesteld in het Afdelingsreglement.
2. De Opleidingsinstantie dient een W.A.-verzekering te hebben afgesloten ten behoeve van de opleidingsinstantie en de leerlingen waarbij het maximaal uit te keren bedrag minimaal 1,5 miljoen Euro is.
3. Het bestuur kan te allen tijde inzage verlangen in de door de Opleidingsinstantie opgestelde opleidingsverslagen, Lierverslagen en andere relevante stukken. Het bestuur zal steekproefsgewijs Opleidingsinstanties toetsen. Deze beoordeling kan namens het Bestuur worden uitgevoerd door een Auditcommissie welk door het bestuur is aangesteld.

Artikel 57. Geldigheidsduur Erkenning Opleidingsinstantie

De Erkenning als Opleidingsinstantie wordt steeds afgegeven voor de duur van 24 maanden.

Artikel 58. Verlenging Erkenning Opleidingsinstantie

1. De Aanvrager dient te voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in Artikel 56.
2. Op aanvraag van de Opleidingsinstantie wordt de Erkenning verlengd, wanneer de Opleidingsinstantie zich aan de gestelde regels heeft gehouden en er geen gerede twijfel bestaat dat het opleidingsniveau voldoende kan worden gewaarborgd.
3. Het bestuur kan te allen tijde inzage verlangen in de door de Opleidingsinstantie opgestelde opleidingsverslagen, Lierverslagen en andere relevante stukken. Het bestuur zal steekproefsgewijs Opleidingsinstanties toetsen. Deze beoordeling kan namens het Bestuur worden uitgevoerd door een Auditcommissie die door het Bestuur is aangesteld.

Artikel 59. Intrekking Erkenning Opleidingsinstantie

1. Indien een Opleidingsinstantie blijkt af te wijken van de regels uit dit reglement en/of het opleidingsniveau niet voldoende kan waarborgen, kan het Bestuur besluiten tot waarschuwing of een voordracht bij het Instituut voor Sportrechtspraak van de Opleidingsinstantie voor een tijdelijke of permanente intrekking van de Erkenning van de Opleidingsinstantie en/of schorsing of royement als lid van de Afdeling.
2. Vanaf het moment dat het Bestuur een voorstel heeft gedaan aan het Instituut Sportrechtspraak, geldt het reglement van het Instituut Sportrechtspraak.

Artikel 60. Verzorging van de opleiding

Een opleiding mag alleen worden gegeven door Instructeurs en HulpInstructeurs onder verantwoordelijkheid van een Opleidingsinstantie.

Artikel 61. Materiaaleisen bij praktijkonderricht

1. De Opleidingsinstantie dient ervoor zorg te dragen dat de volledige schermvlieguitrusting welke de cursist gebruikt, voldoet aan de eisen zoals gesteld in artikel 10a en 11.

2. Tijdens de vluchten van cursisten die niet beschikken over tenminste Schermvliegbewijs-2, dient er met behulp van radioapparatuur of geluidsversterking voortdurend contact mogelijk te zijn van de (Hulp)Instructeur met de Schermvlieger.
3. Ter plaatse dient aanwezig te zijn:
   a. Windzak.
   b. Communicatiemiddel.
   c. EHBO-trommel.
4. Bij Hoogtevluchten tijdens een opleiding in het Bergvliegen, moet zowel op de start- als op de landingsplaats een EHBO-trommel aanwezig zijn.

Artikel 62. Instructie-eisen Praktijkonderricht

1. Bij het geven van praktijkonderricht schermvliegen, dient minimaal een Instructeur aanwezig te zijn. De Instructeur kan zich laten assisteren door een (Hulp)Instructeur.
2. Zowel bij start als bij de landing dient minimaal één (Hulp)Instructeur aanwezig te zijn voor begeleiding van de cursist(en).
3. Een van de (Hulp)Instructeurs mag eveneens als Lierman fungeren indien hij/zij beschikt over een aantekening Lierman.

Artikel 63. Informatieverschaffing Praktijkonderricht

1. Over het geven van praktijkonderricht dient een opleidingsverslag per dag bijgehouden te worden, waarin ten minste worden vermeld:
   a. Datum en plaats van de oefening.
   b. Aantal leerlingen met naam.
   c. Gebruikte schermvliegtoestel.
   d. Methode van starten.
   e. Aantal (Hulp)Instructeurs en Liermannen met naam.
   f. Windrichting en snelheid.
   g. Hoogteverschil tussen start en landingsterrein.
   h. Wie hoeveel vluchten heeft gemaakt.
   i. Eventualiteiten.
2. Het Bestuur heeft de bevoegdheid om de Opleidingsverslagen op te vragen.
3. Bij voorvallen dient te worden voldaan aan de eisen die gesteld worden in het hoofdstuk Veiligheid.

V. Slotbepalingen

Hoofdstuk 9 – Slotbepalingen

Dit reglement probeert zo veel mogelijk bij te dragen aan het bevorderen van de veiligheid en kwaliteit van het beoefenen van schermvliegen. Desondanks is het reglement niet compleet. Vandaar een aantal slotbepalingen, zoals de werkingsduur van het reglement.

Artikel 64. Vaststelling en wijziging

Voor vaststelling en wijziging van dit reglement is een absolute meerderheid van de afdelingsvergadering van de Afdeling Schermvliegen vereist. Voor het behandelen van voorstellen tot vaststelling en wijziging van dit Reglement zijn de artikelen 8 en 9 van het Afdelingsreglement Schermvliegen dan ook overeenkomstig van toepassing.

Artikel 65. Omissies

Bij gevallen niet omschreven in dit reglement of bij verschillende interpretatie van de tekst van dit Reglement, is de beslissing van de Instructeur ter plaatse doorslaggevend. In voorkomende gevallen is daarna het eindoordeel van het Bestuur bindend.

Artikel 66. Vervallen reglementen

Bij de inwerkingtreding van dit Reglement vervallen alle eerder uitgegeven versies van het Reglement Schermvliegen. De overgangsregeling wat betreft geldigheid van Schermvliegbewijs en Aantekeningen staat beschreven in het Afgiftereglement.

Artikel 67. Titel en goedkeuring

Dit Reglement kan worden aangehaald onder de titel: ‘Reglement Schermvliegen’ en is goedgekeurd door de leden tijdens de Afdelingsvergadering op 25 mei 2018.